

Så fungerar det att söka asyl

TILL DIG SOM SÖKER ASYL **MED** FÖRÄLDER
ELLER ANNAN VÅRDNADSHAVARE

Innehållsförteckning

Hej	3
Några ord till dig	4
Barn	5
Vad betyder orden?	6
Asylansökan – vad händer då?	7
Efter registrering – vad händer då?	11
Asylutredning – vad händer då?	13
Asylbeslut – vad händer då?	14
Uppehållstillstånd – vad händer då?	15
Avslag – vad händer då?	16
Överklagande – migrationsdomstol	17
Överklagande – Migrationsöverdomstolen	19
Återvändande – vad händer då?	20
Till dig som är viktig vuxen för ett barn som sökt asyl	21
Mer information	22

Hej

Den här broschyren är till för dig som har kommit med förälder eller annan vårdnadshavare och sökt asyl (skydd) i Sverige.

Givetvis kan broschyren även användas av dig som vill veta mer om vad asyl är och hur det går till att ansöka om asyl. Här beskriver vi vilka steg man går igenom som asylsökande.

Broschyren kan läsas på olika sätt. Du kan antingen läsa hela broschyren från första till sista sidan för att få kunskap om vad som händer när du har sökt asyl. Eller så kan du läsa det avsnitt som berättar om det steg som du och din familj befinner er i.

Migrationsverket är den myndighet i Sverige som prövar ansökningar från personer som söker asyl.

Migrationsverket prövar också ansökningar från personer som söker tillstånd för att komma på besök eller flytta till Sverige. Migrationsverket prövar även ansökningar om svenskt medborgarskap.
www.migrationsverket.se

Sist i broschyren hittar du kontaktuppgifter till organisationer som kan vara ett stöd och hjälp på vägen genom asylprocessen.

Spara den här broschyren. Du kan ha användning för den under din tid i Sverige som asylsökande.

Några ord till dig

Att vara asylsökande är ingen vanlig situation – du har kommit till ett nytt land och sökt asyl (skydd). Ingen väljer att lämna sitt land frivilligt för att söka asyl – men skälen är inte alltid tillräckliga för att du ska få uppehållstillstånd.

Det är inte säkert att ni får stanna i Sverige. Det är inte ditt fel om ni får nej på er ansökan om asyl. Det är myndigheterna och domstolarna som med hjälp av utlänningslagen avgör vem som har rätt till uppehållstillstånd.

Att vänta på svar om ni får stanna i Sverige eller inte kan vara jobbigt. Det kan påverka känslorna i kroppen. Det är naturligt med känslor – kroppen behöver dem. Det är bra att visa sina känslor. Det är viktigt för din kropp att släppa ut och prata om dina tankar. Prata gärna med mamma, pappa, någon vuxen på din skola eller någon annan betydelsefull person om vad du känner. Om du inte kan prata om vad du känner kanske du kan skriva eller rita vad du tänker på.

Du mår bättre om du har något att göra om dagarna. Gå upp på morgonen, gå till skolan, träffa lärare och klasskompisar. Gör saker som du tycker är roliga.

Det du lär dig här i Sverige under tiden som du väntar på att få besked om du får stanna här eller inte kan ingen ta ifrån dig. Oavsett hur det blir i framtiden, så har du det du har lärt dig med dig var du än är – antingen här i Sverige eller i något annat land.

Om du har frågor får du gärna kontakta oss.

www.migrationsverket.se

Barn

I Sverige är du barn tills du har fyllt 18 år.

Sverige har skrivit under FN:s konvention om barnets rättigheter. FN betyder Förenta Nationerna. I FN ingår nästan alla världens länder. Det är en organisation som samarbetar för fred och mänskliga rättigheter.

Barnkonventionen innehåller de rättigheter som alla barn ska ha. Sverige och nästan alla andra länder i världen har lovat att följa barnkonventionen. Barnkonventionen består av regler som beskriver vad du som barn har rätt till.

Reglerna kallas för artiklar och i dem står det att

- du har samma rättigheter som andra barn (artikel 2)
- ditt bästa alltid ska vara viktigt (artikel 3)
- du har rätt att leva och utvecklas (artikel 6)
- du har rätt att säga vad du tycker (artikel 12).

Asylsökande barn har samma rättigheter som andra barn i det svenska samhället.

Det betyder till exempel att

- du har rätt att komma till tals. Det betyder att om du vill, har du rätt att säga vad du tycker och känner och vuxna måste lyssna på dig och dina behov när de fattar beslut som rör dig
- du har rätt till sjukvård och tandvård om du behöver det
- du har rätt att gå i skolan.

Vuxna får inte fatta vilka beslut som helst som rör dig, inte ens dina föräldrar. Till exempel får vuxna inte slå dig eller hota dig. Du har rätt till din egen kropp och ingen får utsätta den för skada. Du har rätt att själv bestämma till exempel vem du blir kär i och vem du vill gifta dig med.

Du kommer att träffa personer från olika myndigheter

Migrationsverket ansvarar bland annat för

- att utreda och fatta beslut om du och din familj har rätt till asyl eller inte
- bostaden – om ni bor i något av Migrationsverkets boenden
- ekonomiskt stöd – om ni inte har egna pengar
- att utse ett offentligt biträde. Det är en person som kan svenska lagar och som hjälper dig och din familj med er ansökan om asyl. Ett offentligt biträde är jurist eller advokat och jobbar inte på Migrationsverket
- att hjälpa er med er resa från Sverige om ni inte får stanna här.

Kommunen ansvarar bland annat för

- att du får gå i förskola, skola och gymnasium
- något som heter socialtjänsten. Inom socialtjänsten arbetar personalen efter en lag som heter socialtjänstlagen. Lagen handlar om era rättigheter till vård och omsorg. Den innehåller regler för hur samhället ska hjälpa alla som behöver hjälp och inte kan få det av någon annan.

Sjukvården ansvarar för

- att du får tand- och sjukvård.

Vad betyder orden?

Asyl betyder fristad. När en person söker asyl söker han eller hon skydd (fristad) i ett annat land än i sitt hemland.

Asylprocess är de olika stegen som en asylsökande går igenom – från ansökan till beslut.

Asylsökande är en person som har tagit sig till Sverige och sökt skydd, men som ännu inte har fått ett slutgiltigt svar på sin ansökan.

Avslag på asylansökan betyder att en person har fått nej på sin ansökan om asyl. Han eller hon får inte stanna i Sverige.

Barn är alla personer som är under 18 år.

Beslut i ett asylärende är när Migrationsverket har bestämt om en asylsökande får stanna i Sverige eller inte.

Dagersättning är ett bidrag som en asylsökande kan ansöka om ifall han eller hon inte har egna pengar.

Dom. De flesta av Migrationsverkets beslut kan överklagas till domstol. När en domstol fattar beslut heter det dom.

Flykting är en person som har sökt asyl och får stanna i Sverige på grund av flyktingskäl.

Myndighet är en verksamhet som styrs av regeringen. Myndigheterna ska se till att samhället fungerar som det ska enligt de lagar som riksdagen har bestämt.

Offentligt biträde är en person som kan svenska lagar. Biträdet hjälper dig och din familj med er ansökan om asyl. Ett offentligt biträde är jurist eller advokat och jobbar inte på Migrationsverket.

Socialtjänsten finns i varje kommun.

De arbetar efter en lag som heter socialtjänstlagen. Socialtjänstlagen handlar om vilken rätt till vård och omsorg alla i kommunen har. Den innehåller regler för hur samhället ska hjälpa den som behöver hjälp, men som inte kan få hjälp av någon annan.

Upphållstillstånd betyder att en person har fått ja på sin ansökan om asyl. Han eller hon får stanna i Sverige.

Utlänningslagen är en lag som bland annat innehåller reglerna för om en asylsökande får stanna i Sverige eller inte. Riksdagen beslutar om lagarna.

Överklaga betyder att en person skriver till en myndighet eller domstol att han eller hon inte håller med om det som myndigheten eller domstolen har bestämt. Personen vill att myndigheten eller domstolen ska ändra beslutet.

Asylansökan – vad händer då?

På Migrationsverket finns det olika enheter. Man kan säga att en enhet är ett kontor. Den första enheten som du och din familj kommer till är ansökningsenheten. Det är här ni söker asyl.

ER ANSÖKAN REGISTRERAS

Ansökningsenheten ansvarar för att ta emot ansökningar från personer som söker asyl. När er asylansökan har registrerats har ni rätt att vara i Sverige under tiden som ni väntar på ert beslut.

SAMTAL MED MIGRATIONS- VERKETS PERSONAL

På ansökningsenheten får ni träffa Migrationsverkets personal. De kommer att ställa många frågor, till exempel

- hur ni mår
- vad ni heter
- när ni är födda
- var ni kommer ifrån
- vilket språk ni talar
- hur ni har rest till Sverige
- varför ni har lämnat ert hemland och vad ni tror kommer att hända om ni åker tillbaka.

Om du är rädd för någon eller något är det viktigt att du berättar om det.

Personalen frågar det här för att kunna skriva in dig och din familj i Migrationsverkets datasystem. Sedan arbetar de vidare med er ansökan. När ni kommer till Sverige så kommer ni att få liknande frågor från både Migrationsverket och den kommun ni bor i. Det beror på att Migrationsverket och kommunen har olika datasystem, inte på att ni har svarat fel på frågorna.

Det är viktigt för Migrationsverket att få veta orsakerna till varför du och din familj inte kan bo kvar i ert hemland och hur du mår nu. Personalen vill prata med dig och höra din egen berättelse.

Om du inte kan eller vill säga något till personalen just då när de frågar, kan du

alltid kontakta Migrationsverket senare. Det kan du också göra om det finns något som bekymrar dig eller om du har andra frågor.

TOLK

För att ni och personalen på Migrationsverket ska kunna förstå varandra kommer en tolk att översätta det ni säger. Tolken kan prata både svenska och det språk som ni talar. Antingen sitter tolken med i samma rum som ni eller så finns tolken med på telefon eller på video. Genom tolken kan Migrationsverkets personal och ni prata med varandra. Tolken ska bara översätta det som sägs. Tolken har tystnadsplikt.

Det är viktigt att du och tolken förstår varandra och att du vågar berätta allt när tolken är med. Om du inte förstår tolken eller om du till exempel är släkt med tolken, så måste du berätta det.

Var ska vi bo?

Ni kan ordna ert boende själva, till exempel hos släktingar eller vänner. Men om ni behöver hjälp kan ansökningsenheten ordna så att ni får bo i något av Migrationsverkets boenden. Det är bostäder som Migrationsverket hyr på vissa orter i Sverige. Ni får då inte välja ort eller boende.

TYSTNADSPLIKT

Tystnadsplikt betyder att Migrationsverket inte får berätta saker om er för någon som inte enligt lag har rätt att få veta. Alla som arbetar på Migrationsverket har tystnadsplikt. Även tolkar och offentliga biträden har tystnadsplikt.

OFFENTLIGT BITRÄDE

Ett offentligt biträde är en person som kan svenska lagar. Han eller hon hjälper dig och din familj med er ansökan om asyl. Ett offentligt biträde är jurist eller advokat.

Har alla rätt till ett offentligt biträdet?

Om Migrationsverket bedömer att ni behöver hjälp med er ansökan om asyl, kommer ni att få hjälp av ett offentligt biträde. Ni betalar då inte för det offentliga biträdet.

IDENTITET

Identitet handlar om vem du är, vad du heter, när du är född, var du kommer ifrån och vilka som är dina föräldrar.

Visa vilka ni är

Migrationsverket vill veta vilka ni är och var ni kommer ifrån för att kunna fatta rätt beslut. Det är dina föräldrars ansvar att visa vad ni heter och var ni kommer ifrån. Det bästa sättet att visa er identitet är genom att visa till exempel pass eller identitetskort.

Om dina föräldrar inte kan visa vilka ni är blir det svårt för Migrationsverket att bedöma om ni har rätt till asyl eller inte. Migrationsverket kan ofta fatta beslut snabbare om dina föräldrar visar vilka ni är.

FOTOGRAFERING

När ni söker asyl fotograferar Migrationsverket er. Alla i familjen blir fotograferade. Migrationsverket använder fotografierna i sitt datasystem och till LMA-kort.

Vad är ett LMA-kort?

LMA betyder lag om mottagande av asylsökande. Ett LMA-kort är ett plastkort med foto på dig. Du får kortet när du har sökt asyl i Sverige. Det är ett bevis på att du är asylsökande och att du får vara i Sverige under tiden som du väntar på beslut.

Om du är 16 år eller äldre och har hjälpt till att visa vem du är kan du ha rätt att arbeta i Sverige under tiden som du är asylsökande. Då kommer det att stå på ditt LMA-kort att du får arbeta.

Får vi resa till andra länder under tiden vi söker asyl i Sverige?

Nej, så länge ni är asylsökande i Sverige får ni inte åka utanför Sveriges gränser. Om ni lämnar Sverige så kommer Migrationsverket att sluta handlägga er ansökan.

FINGERAVTRYCK

Migrationsverket tar fingeravtryck för att kontrollera om ni tidigare har varit asylsökande i Sverige eller i något annat europeiskt land. Samma dag som ni är på ansökningsenheten kommer personalen att ta fingeravtryck på dina föräldrar. Om du har fyllt sex år kommer du också att få lämna fingeravtryck. Om du är under 14 år kommer dina fingeravtryck inte att användas för några kontroller.

Fingeravtryck tas genom att ni får trycka era fingrar mot en maskin som läser av era fingeravtryck.

Vad gör Migrationsverket med fingeravtrycken?

Fingeravtrycken sänds till flera databaser. En av dessa finns i Sverige. I den databasen kan Migrationsverket se om ni tidigare har varit asylsökande i Sverige.

Europeiska unionen har en annan databas som heter Eurodac. Alla EU-länder, Island, Norge och Schweiz kan titta i denna databas. Om ni har sökt asyl i något av dessa länder syns det i databasen.

Europeiska unionen har en annan databas som heter VIS. Om ni har ansökt om tillstånd på någon av EU-ländernas ambassader för att resa till något av EU-länderna exempelvis som turister eller för att besöka släktingar så syns det i denna databas.

Migrationsverket gör ingen kontroll av fingeravtryck för barn under 14 år.

DUBLINFÖRORDNINGEN

I EU-länderna och Norge, Island, Liechtenstein och Schweiz finns det regler om vilket land som ska ansvara för en asylansökan. Reglerna säger att bara ett av Dublinländerna ska pröva ansökan. Dessa regler kallas för Dublinförordningen och gäller som lag.

Om ni har varit i ett annat Dublinland innan ni kom till Sverige, kan ni bli tvungna att åka tillbaka dit. Det kan till exempel vara om ni

- redan har sökt asyl i ett annat Dublinland
- har fått tillstånd från ett annat land att resa in i EU
- har rest in utan tillstånd i ett land som har skrivit under Dublinförordningen.

Om ett annat Dublinland ska pröva er ansökan om asyl kallas dina föräldrar till ett samtal på Migrationsverket. Detta möte kallas för kommunikering.

Vad är en kommunikering?

En kommunikering är ett samtal mellan dina föräldrar och personal på Migrationsverket. Vid detta samtal får ni information om Dublinförordningen och att ett annat Dublinland kan bli eller har blivit ansvarigt för att pröva er ansökan om asyl. Dina föräldrar har också möjlighet att berätta om de har några skäl mot att åka till det andra Dublinlandet. De kan berätta varför ni i stället vill få er ansökan prövad i Sverige.

Överklaga ett Dublinbeslut

Om dina föräldrar inte är nöjda med ert Dublinbeslut, har de rätt att överklaga beslutet till en migrationsdomstol.

Migrationsdomstolen prövar inte varför ni har sökt asyl. Den tittar bara på vilket land som ska pröva era asylskäl.

Om dina föräldrar har överklagat ert Dublinbeslut har ni inte rätt att stanna i Sverige medan migrationsdomstolen prövar saken. Resan till det andra Dublinlandet avbryts bara om Migrationsverket eller domstolen säger att resan ska avbrytas.

Vad betyder EU?

Europeiska unionen kallas EU.
Sedan 1995 är Sverige medlem i EU.
28 länder är medlemmar i EU.

Om ert ärende är ett Dublinärende har ni inte rätt till ett offentligt biträde. Dina föräldrar kan själva ta hjälp av en jurist eller advokat. En jurist eller advokat är en person som kan svenska lagar. Då måste dina föräldrar betala advokaten eller juristen.

Om migrationsdomstolen beslutar att ni ska resa till ett annat

Dublinland kallas dina föräldrar till ett samtal på Migrationsverket. Om du och dina föräldrar vill att du ska vara med på mötet får du det. Här får ni veta att ni ska resa till det land som står skrivet i ert beslut. Beslutet kallas överföringsbeslut. Ni får också reda på hur resan ska gå till.

Personal från Migrationsverket följer med er till flygplanet. Personer som arbetar på myndigheterna i det land ni ska resa till tar emot er.

Överklaga migrationsdomstolens Dublinbeslut

Om dina föräldrar inte är nöjda med beslutet från migrationsdomstolen kan de överklaga till Migrationsöverdomstolen. Om Migrationsöverdomstolen vill pröva överklagandet är det den domstolen som bestämmer om er ansökan ska prövas i Sverige eller i ett annat Dublinland.

Om migrationsdomstolen ändrar Migrationsverkets Dublinbeslut

kan Migrationsverket överklaga beslutet till Migrationsöverdomstolen. Om Migrationsverket överklagar migrationsdomstolens beslut är det Migrationsöverdomstolen som bestämmer om den vill pröva överklagandet. Om domstolen vill pröva överklagandet är det den som bestämmer om er ansökan ska prövas i Sverige eller i ett annat Dublinland.

Om Migrationsverket inte överklagar migrationsdomstolens beslut fortsätter asylprocessen i Sverige. Migrationsverket kommer då att kalla er till en asylutredning.

Till dig som vill veta mer

Dublinförordningen gäller i följande EU-länder:

Belgien, Bulgarien, Cypern, Danmark, Estland, Finland, Frankrike, Grekland, Irland, Italien, Kroatien, Lettland, Litauen, Luxemburg, Malta, Nederländerna, Polen, Portugal, Rumänien, Slovakien, Slovenien, Spanien, Storbritannien, Sverige, Tjeckien, Tyskland, Ungern och Österrike.

Dublinförordningen gäller även i Norge, Island, Liechtenstein och Schweiz trots att de inte är EU-länder.

Efter registrering – vad händer då?

När ni har ansökt om asyl kommer ni att registreras på en mottagningsenhet.

Mottagningsenheten ansvarar för att ha kontakt med er under tiden som ni väntar på ert beslut och en tid efter beslutet. Personalen på mottagningsenheten arbetar bland annat med att

- bestämma om ni har rätt till dagersättning – om ni inte har egna pengar
- berätta när det har kommit ett beslut i ert ärende – om ni har fått ja eller nej på er ansökan om asyl
- ge stöd om ni får nej på er ansökan om asyl och ska återvända till hemlandet.

Om ni bor i en lägenhet som Migrationsverket hyr får ni träffa mottagningsenhetens boendepersonal. De berättar om regler och ger er praktisk information, till exempel om vad som finns i närheten av boendet.

DAGERSÄTTNING

Om ni inte har egna pengar har ni rätt att ansöka om dagersättning från Migrationsverket. Dina föräldrar kan ansöka om dagersättning för dig tills du

fyller 18 år. Om du har fyllt 16 år har du rätt att själv ansöka om och ansvara för din dagersättning och särskilt bidrag. Du får då ett eget bankkort som dagersättning och särskilt bidrag betalas in på.

Pengarna ska bland annat räcka till mat, kläder, skor, tvål och schampo, medicin och fritidsaktiviteter. Om ni har ett särskilt behov av något kan ni även ansöka om ett särskilt bidrag.

Särskilt bidrag

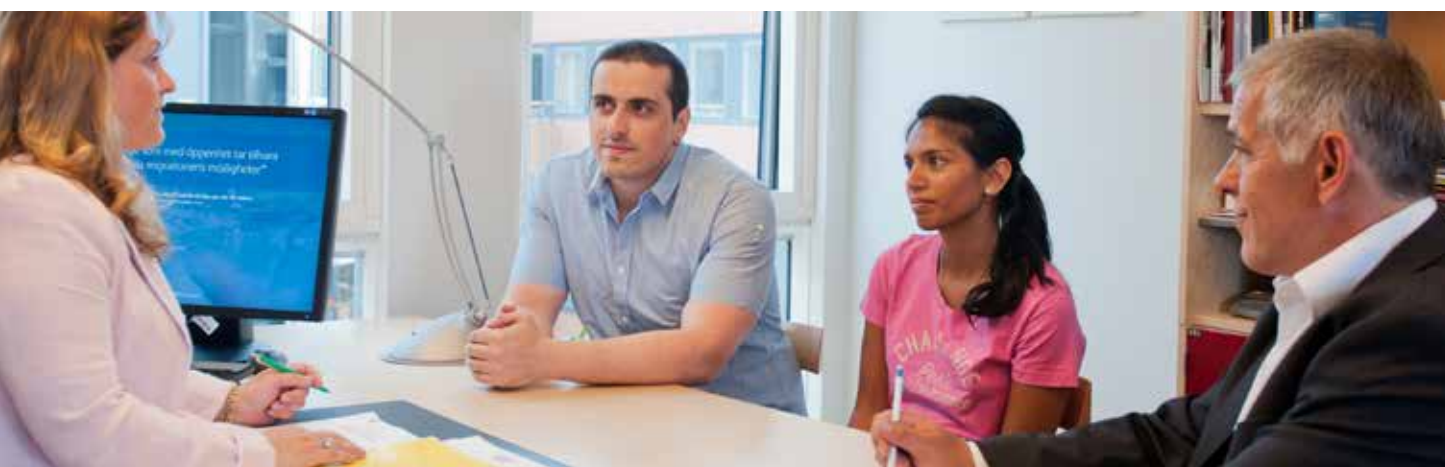
Om ni har ett särskilt behov av något, till exempel glasögon, vinterkläder eller något annat som ni inte klarar er utan och som dagersättningen inte räcker till, har dina föräldrar möjlighet att ansöka om ett särskilt bidrag. De fyller då i en ansökan om särskilt bidrag. Det är viktigt att de förklarar varför ni behöver det. Ansökan lämnas hos mottagningsenheten som sedan beslutar. Det kan bli ja eller nej på er ansökan om särskilt bidrag. Om ni är missnöjda med beslutet om särskilt bidrag går det att överklaga.

MOTTAGNINGSSAMTAL

När ni har skrivits in på mottagningsenheten kommer ni att delta i ett mottagningsamtal med personal på Migrationsverket. Samtalet är till för att ni ska få möjlighet att berätta det ni vill, ställa frågor och få information om de olika stegen i asylprocessen. Samtalet är också till för att Migrationsverket ska ha möjlighet att förstå hur du mår, hur du har det i Sverige och om du är rädd eller orolig. Personalen vill prata med dig enskilt. Om du inte vill det så kan du säga nej.

GRUPPINFORMATION

Dina föräldrar kallas till mottagningsenheten för att få information om Migrationsverket. Ni får också veta mer om lagar, andra myndigheter och frivilligorganisationer. En frivilligorganisation är en organisation där människor arbetar frivilligt, utan att få betalt, för att hjälpa till med något som de tycker är viktigt. Två exempel är Röda Korset och Rädda Barnen.

HÄLSA

Du har samma rätt till sjukvård och tandvård som alla andra barn i Sverige. Om någon i familjen behöver besöka sjukhus, vårdcentral eller tandläkare ska ni visa upp era LMA-kort.

Migrationsverket skickar era namn och er adress till sjukvården så att de kan kalla er till en hälsoundersökning. Vid undersökningen får ni möjlighet att prata med personalen på en vårdcentral.

Psykisk ohälsa – om att känna sig nedstämd och ledsen

Det är vanligt att känna sig orolig för vad som kommer att hända i framtiden när man väntar på beslut om sin asylansökan. En del kan också må dåligt för att de har varit med om otäcka händelser i hemlandet eller under flykten till Sverige.

Du och din familj kan få hjälp och stöd från sjukvården i det landsting där ni bor. Att söka upp sjukvården gör man inte bara när det handlar om att man till exempel har fått ont i halsen eller brutit ett ben, utan du kan även få hjälp om du mår dåligt psykiskt, om du har ångest, inte kan sova eller känner dig ledsen och nedstämd.

Du och dina föräldrar kan prata med er mottagningshandläggare som kan ge er råd om vart ni kan vända er.

På sajten www.umose.se/Att-ma-daligt/ finns också information om vad man kan göra om man mår dåligt. Där finns även telefonnummer och adresser till ställen där man kan få hjälp. Informationen finns också på arabiska, dari, engelska, somaliska och tigrinska.

Läs mer om vilka organisationer som kan ge råd och stöd på sidan 22.

SKOLA

Du har samma rätt att gå i förskola, förskoleklass, grundskola och gymnasium som andra barn som bor i Sverige. Du har rätt att studera alla ämnen och få studiehandledning på ditt eget språk. Du ska inte behöva vänta tills du har lärt dig svenska för att fortsätta utveckla dina kunskaper. Det är kommunen som ni bor i som ska se till att du får börja skolan.

Vad är en förskola?

Förskolan är en lärande verksamhet för barn från ett år fram till skolstarten. Barn börjar i förskolan vid olika åldrar och deltar under olika lång tid med hänsyn till föräldrarnas arbete, studier eller barnets eget behov av att få plats i förskolan på grund av familjens situation.

Vad är en förskoleklass?

I förskoleklass går barn innan de börjar i första klass i grundskolan.

Vad är en grundskola?

Grundskolan är till för alla barn mellan 7 år och 16 år.

Vad är ett gymnasium?

Alla ungdomar i Sverige som har avslutat grundskolan har rätt att söka till en treårig gymnasieutbildning – ett nationellt program. En gymnasieutbildning ger grundläggande kunskaper för fortsatta studier och för ett framtida arbets- och vuxenliv.

För att komma in på ett gymnasium behöver man ha godkänt betyg i flera ämnen från grundskolan: 8 ämnen för yrkesprogram och 12 ämnen för program som förbereder för högskola eller universitet. Om man inte har tillräckligt många godkända betyg från grundskolan har man möjlighet att studera på ett introduktionsprogram. Ett introduktionsprogram ska underlätta för eleven att komma vidare till ett nationellt program eller ut i arbete. Ett introduktionsprogram, språkintröduktion, vänder sig till ungdomar som har varit kort tid i Sverige och behöver lära sig mer svenska utifrån sina egna behov och önskemål.

Den som är mellan 17 och 24 år gammal och läser en gymnasieutbildning kan i vissa fall få ett längre uppehållstillstånd för att kunna läsa färdigt sin utbildning.

Asylutredning – vad händer då?

När ni har ansökt om asyl kommer du och dina föräldrar att kallas till en asylutredning. Det kan ta lång tid innan ni får komma till en asylutredning. Väntetiderna kan också variera från familj till familj.

Du som är barn får prata med personalen om du själv vill det och dina föräldrar säger ja till det.

Du behöver inte prata med personalen om du inte själv vill. Personalen kommer att prata med dina föräldrar, då kan de ställa frågor till dina föräldrar om dig.

HUR GÅR EN ASYLUTREDNING TILL?

Asylutredningen är ett samtal med Migrationsverket då handläggaren kommer att fråga er om vad ni har varit med om i hemlandet och vad som skulle hända om ni återvände dit. Migrationsverket kommer också att fråga hur ni tog er till Sverige och undersöka era identiteter. Till utredningen ska ni ta med er sådant som kallas för bevisning. Det är identitetshandlingar och annat som visar att det ni berättar stämmer.

Att vara med om en asylutredning kan vara jobbigt. En asylutredning tar mellan två och tre timmar och du kommer att få frågor om saker som kan vara jobbigt eller pinsamt att prata om. Det är viktigt att du berättar sanningen för Migrationsverket, även om det är jobbigt, och försöker svara på alla frågor så noga du kan. Om du får samma fråga flera gånger betyder det inte att du har svarat fel, utan att handläggaren behöver mer information. Om du behöver ta en paus kan du be handläggaren om att få en paus.

Precis som vid alla andra samtal hos Migrationsverket är det viktigt att du förstår tolken så att du förstår vad som sägs och vad du ska göra. Kom ihåg att säga till om du inte förstår tolken.

Det är viktigt att ni berättar om allt ni har varit med om.

Det är viktigt för Migrationsverket att få veta dina skäl till varför du inte kan bo kvar i ditt hemland, inte bara dina föräldrars.

Era berättelser skrivs ner i ett protokoll. Ett protokoll är anteckningar om det ni har sagt under utredningen.

Vilka är med vid asylutredningen?

Ofta är det en person från Migrationsverket som håller i utredningen. Ibland kan det vara två personer från Migrationsverket med vid en utredning, då är det en person som håller i utredningen och den andra personen skriver protokoll. Om ni har ett offentligt biträde är biträdet med. I rummet finns också en tolk. Tolken är inte anställd av Migrationsverket utan kommer från ett företag som hyr ut tolkar. Personalen pratar gärna enskilt med dig, men om du vill att en förälder ska sitta med så gå det bra.

Utlänningslagen är den lag som bland annat innehåller reglerna för om du får stanna i Sverige eller inte. Sveriges riksdag har beslutat om lagen.

Asylbeslut – vad händer då?

När ni har varit på asylutredning fattar Migrationsverket ett beslut. När Migrationsverket fattar ett beslut i ert asylärende jämförs det ni har berättat i asylutredningen med utlänningslagen och med den information som Migrationsverket har om hur situationen ser ut i ert hemland.

DET FINNS OLIKA GRUNDER FÖR ASYL

Flyktingar

En person som kan bli utsatt för förföljelse vid återvändande till sitt hemland kan få stanna i Sverige som flykting om han eller hon inte kan få skydd i sitt hemland – och förföljelsen som han eller hon riskerar att bli utsatt för beror på hans eller hennes

- ursprung, det vill säga tillhörighet till nationell grupp eller etniskt ursprung (till exempel hudfärg)
- nationalitet, till exempel medborgarskap, språklig eller etnisk grupp
- religion
- politiska uppfattning (till exempel åsikter om hur ett land eller samhälle ska styras)
- tillhörighet till en särskild samhällsgrupp. Två exempel på särskilda samhällsgrupper är pojkar och flickor. Andra exempel på samhällsgrupper är transpersoner eller homo- och bisexuella personer. Det svenska begreppet "hbtq-person" står för personer som på olika sätt bryter mot samhällets regler om hur pojkar och flickor ska bete sig (till exempel hur de ska känna sig, hur de ska se ut, eller att en flicka ska bli förälskad i pojkar i stället för i andra flickor och så vidare).

För att få asyl måste den asylsökande riskera att bli förföljd av någon av de här anledningarna och vara så rädd att han eller hon inte kan eller vill använda sitt hemlands skydd, till exempel polisskydd. Enligt lagen gäller detta oberoende av om förföljelsen kommer från landets myndigheter eller om landets myndigheter inte kan eller vill ge skydd mot förföljelse.

Alternativt skyddsbehövande

Alternativt skyddsbehövande är personer som inte är flyktingar på det sätt som lagen beskriver, men som ändå är rädda för att återvända till hemlandet. Personen riskerar antingen tortyr, dödsstraff, eller annan omänsklig eller förnedrande behandling vid ett återvändande.

En asylsökande kan i vissa fall få uppehållstillstånd trots att han eller hon inte behöver skydd mot förföljelse. Det krävs i så fall särskilda omständigheter som innebär att ett beslut att neka uppehållstillstånd skulle strida mot Sveriges internationella åtaganden.

TIDSBEGRÄNSAT ELLER PERMANENT UPPEHÅLLSTILLSTÅND

Det är utlänningslagen som styr vem som får stanna i Sverige.

Den svenska utlänningslagen kom 2006. Lagen ändrades tillfälligt den 20 juli 2016. Den tillfälliga lagen gäller i tre år och innebär att de allra flesta skyddsbehövande får tidsbegränsade uppehållstillstånd istället för permanenta uppehållstillstånd.

Barn och barnfamiljer som har sökt asyl före eller senast 24 november 2015 får sin ansökan om asyl prövad enligt utlänningslagen och kan få permanent uppehållstillstånd om de behöver skydd.

Barn och barnfamiljer som har sökt asyl från och med 25 november 2015 får sin ansökan prövad enligt den nya, tillfälliga, lagen och får tidsbegränsade uppehållstillstånd om de behöver skydd. Den som är flykting får uppehållstillstånd i tre år, den som får skydd av någon av de andra grunderna får uppehållstillstånd i 13 månader.

Det är din och din familjs uppgift att berätta ärligt vad ni har varit med om och vad ni är rädda för. Migrationsverket kommer att jämföra era berättelser med vad som står i lagen och fatta ett beslut.

Uppehållstillstånd – vad händer då?

Uppehållstillstånd betyder att ni har fått JA på er ansökan om asyl. Ni får stanna i Sverige.

Om du och din familj får uppehållstillstånd blir ni kallade till ett samtal med personal på mottagningsenheten. På mötet får ni veta vad som står i ert beslut och varför ni har fått uppehållstillstånd. Ni får ett papper som visar att ni har fått uppehållstillstånd.

Permanent uppehållstillstånd betyder att ni har rätt att stanna i Sverige så länge ni vill. Tidsbegränsat uppehållstillstånd betyder att ni får stanna i Sverige en viss tid, oftast tre år eller 13 månader. När era uppehållstillstånd går ut kan ni ansöka om förlängning.

Om ni fortfarande behöver skydd kan ni få uppehållstillstånd i två år till. Om du är mellan 17 och 24 år och läser på gymnasiet kan du i vissa fall få förlängt uppehållstillstånd för att läsa färdigt din gymnasieutbildning.

VAD NI SKA GÖRA NÄR NI HAR FÅTT UPEHÅLLSTILLSTÅND

Du och din familj ska besöka Skatteverket för att folkbokföra er. Det innebär bland annat att ni får personnummer med de fyra sista siffrorna.

Om ni har bostad i ett eget boende, skrivs ni ut från Migrationsverket 30 dagar efter den dag som beslutet fattades. Om ni har bostad i en av Migrationsverkets lägenheter och inte kan ordna bostad själva, kommer ni att få mer information av Migrationsverket om hur ni ska få ett annat boende.

Avslag – vad händer då?

*Avslag betyder att ni har fått NEJ på er ansökan om asyl.
Ni får inte stanna i Sverige.*

Dina föräldrar kallas till ett samtal på Migrationsverket om ni har fått nej på er ansökan om asyl. Om du och dina föräldrar vill, får du vara med vid samtalet. Under samtalet får ni hjälp att förstå innehållet i beslutet. Oavsett om dina föräldrar överklagar beslutet eller inte, kallas ni till Migrationsverket för att prata om er situation och hur ni tänker om framtiden.

Om dina föräldrar accepterar beslutet

kan de säga att de är nöjda med beslutet. Det kallas att nöjdförklara sig och betyder att dina föräldrar accepterar beslutet och inte vill överklaga det. Dina föräldrar kan inte ta tillbaka en nöjdförklaring.

ÖVERKLAGA ETT AVSLAG

Dina föräldrar kan överklaga beslutet om de tycker att det ni har berättat inte har bedömts på rätt sätt.

Att överklaga betyder att dina föräldrar skriver till Migrationsverket och berättar att de inte håller med om beslutet. Dina föräldrar vill att domstolen ska ändra på Migrationsverkets beslut.

Överklagande – migrationsdomstol

Dina föräldrar skickar sitt överklagande till Migrationsverket. Migrationsverket går igenom ert överklagande för att se om beslutet ska ändras. Om Migrationsverket inte anser att det finns skäl att ändra beslutet skickas det vidare till migrationsdomstolen.

När dina föräldrar överklagar kan de säga att de vill ha ett möte i domstolen. Mötet kallas muntlig förhandling. Där får dina föräldrar tillfälle att berätta en gång till om det som ni har varit med om. Det är domstolen som bestämmer om det ska vara en muntlig förhandling eller om det räcker med det skriftliga underlaget.

Migrationsdomstolen tittar på det som har kommit in och ser om det behövs mer information. Sedan fattar domstolen beslut. Beslutet kallas för dom.

VILKA ÄR MED VID EN MUNTIG FÖRHANDLING?

Om domstolen beslutar om en muntlig förhandling så deltar för det mesta en domare, tre nämndemän och en föredragande. Den föredragande är utbildad jurist och förbereder förhandlingen. Domaren är också utbildad jurist. En jurist är en person som har utbildat sig i de svenska lagarna. Nämndemän är inte utbildade jurister. När de inte är i domstolen har nämndemännen helt andra jobb.

Nu är det inte Migrationsverket som bestämmer längre.

Migrationsverket är den ena parten (den ena sidan) och representeras av en processförare. Processföraren är utbildad jurist. Vid förhandlingen är dina föräldrar den andra parten (den andra sidan). De får hjälp av sitt offentliga biträde. Det offentliga biträdet är utbildad jurist. Det är ovanligt att barn får vara med under en förhandling. Domstolen bedömer när det är lämpligt att barn får vara med.

En tolk är med för att alla ska kunna förstå varandra.

Det är domaren som leder förhandlingen och bestämmer vem som ska få prata. Vid förhandlingen får dina föräldrar, med hjälp av ert offentliga biträde, möjlighet att berätta allt de vill för domaren och nämndemännen. När de har pratat klart får processföraren från Migrationsverket möjlighet att ställa frågor till dina föräldrar. Efter det kanske domaren ställer några frågor. Sedan får dina föräldrar och ert offentliga biträde avsluta med att än en gång förklara varför ni inte kan återvända till hemlandet. Efter det förklarar processföraren vad Migrationsverket tycker.

DOM FRÅN MIGRATIONS- DOMSTOLEN

Migrationsdomstolen meddelar dom som kan vara antingen bifall eller avslag.

Bifall betyder att migrationsdomstolen tycker att ni ska få stanna i Sverige.

Det är viktigt att ni vet att Migrationsverket kan överklaga en dom från migrationsdomstolen till Migrationsöverdomstolen. Detta betyder att beslutet kan ändras igen. Om Migrationsverket inte har överklagat domen inom tre veckor så gäller beslutet. Då får ni uppehållstillstånd. Dina föräldrar kallas till ett samtal om uppehållstillstånd med personal på mottagningsenheten. Om du och dina föräldrar vill att du ska vara med på mötet får du det.

Avslag betyder att ni har fått ett nej från migrationsdomstolen. Den ändrar inte Migrationsverkets beslut. Domen från migrationsdomstolen kan överklagas till Migrationsöverdomstolen, men Migrationsöverdomstolen prövar inte alla fall.

KAN VEM SOM HELST LÄSA DOMSTOLENS BESLUT?

Ett beslut i en domstol kallas för en dom. Domstolens domar är för det mesta offentliga, vilket betyder att andra kan läsa dem. Om delar av domen är sekretessbelagda (hemliga) kan de bara läsas av dem som domen gäller. Själva beslutet (ja eller nej) är aldrig sekretessbelagt (hemligt). Det är migrationsdomstolen som beslutar om sekretess.

Bifall betyder att migrationsdomstolen tycker att ni ska få stanna i Sverige.

Överklagande – Migrationsöverdomstolen

Migrationsdomstolens dom kan överklagas till en annan domstol som kallas Migrationsöverdomstolen. För att er dom ska kunna prövas där måste ni få något som kallas prövningstillstånd.

Det är sällsynt att domar tas upp i Migrationsöverdomstolen. Den tar bara upp domar om det finns mycket starka skäl eller om en viktig laglig fråga måste prövas.

Om ni får prövningstillstånd betyder det att er dom blir prövad av Migrationsöverdomstolen.

OM MIGRATIONSÖVERDOMSTOLEN PRÖVAR ERT ÄRENDE OCH GER ER BIFALL

Ett bifall betyder att Migrationsöverdomstolen tycker att ni ska få stanna i Sverige. Då får ni uppehållstillstånd. Dina föräldrar kallas till ett samtal med personal på mottagningsenheten. Om du och dina föräldrar vill att du ska vara med på mötet får du det.

OM MIGRATIONSÖVERDOMSTOLEN INTE PRÖVAR ERT ÄRENDE ELLER OM NI FÅR AVSLAG

Om Migrationsöverdomstolen väljer att inte pröva ert ärende kan dina föräldrar inte överklaga detta.

Om Migrationsöverdomstolen beslutar om avslag (nej) i ert ärende kan dina föräldrar inte överklaga detta.

De skäl som ni har berättat om har inte räckt för att få uppehållstillstånd i Sverige.

Om dina föräldrar inte får prövningstillstånd av **Migrationsöverdomstolen** så gäller migrationsdomstolens dom.

Återvändande – vad händer då?

Om ni har fått ett avslagsbeslut (nej) som inte går att överklaga mer kallas dina föräldrar till ett eller flera möten om återvändande på Migrationsverket. Vid mötena ska de prata om resan från Sverige. Om du och dina föräldrar vill, kan du vara med.

Dina föräldrar är ansvariga för att ni ska lämna Sverige, inom den tidsfrist som står skriven i beslutet, eller omedelbart om det inte står någon tidsfrist. De ska boka biljetter till resan. Om de inte kan ordna biljetter själva kan de få hjälp av Migrationsverket. Om ni inte reser inom den tidsfrist som gäller finns det en risk att ni får ett återreseförbud. Tidsfristen för frivillig avresa startar när beslutet om avvisning eller utvisning börjar gälla.

Samtalet om återvändande avslutas med att personalen på Migrationsverket går igenom vad ni ska göra inför nästa samtal. Vanligen får dina föräldrar en eller flera uppgifter att lösa. Det kan till exempel vara att fylla i information för resedokument, kontakta hemlandets ambassad eller skaffa fotografier. Även personalen kan undersöka vissa saker som de redovisar vid nästa samtal.

Ni kallas till Migrationsverket några dagar innan ni ska resa. Då pratar ni om när och hur ni ska resa, bagage och annat som kan vara aktuellt före resan. Om ni har bott i Migrationsverkets lägenhet får ni veta vad som ska göras där innan ni lämnar den.

HUR GÅR ETT ÅTERVÄNDANDE MED MIGRATIONSVERKET TILL?

Om ni ska resa till flygplatsen på egen hand eller tillsammans med personal från Migrationsverket beror på varifrån resan går eller vilken typ av resa det är. Vilken typ av resa det blir bestäms av om ni har pass eller måste ha en tillfällig resehandling.

VAD HÄNDER OM VI INTE VILL RESA TILLBAKA EFTER BESLUTET OM AVVISNING ELLER UTVISNING?

Migrationsverket arbetar med ert återvändande bara om dina föräldrar

själva går med på att resa tillbaka till hemlandet. Om ni inte kommer när Migrationsverket kallar er eller om ni visar att ni inte medverkar till hemresan lämnar Migrationsverket ert ärende till polisen.

Om ert ärende lämnas över till polisen

är det polisen som ansvarar för att ni följer Migrationsverkets och domstolens beslut, alltså att ni ska lämna Sverige.

Du har rätt att gå i skolan om polisen har ditt ärende och du har rätt till hälso- och sjukvård så länge du är kvar i Sverige.

INFÖR ETT ÅTERVÄNDANDE

Det är bra att du får med dig

- intyg att du har gått i skolan
- eventuella betyg från skolan
- vaccinationsintyg
- postadresser, mejladresser och telefonnummer till dem som du vill fortsätta ha kontakt med.

Om du vill och kan ... berätta för dina vänner, skolkamrater, lärare och andra viktiga personer att du ska resa från Sverige.

Till dig som är viktig vuxen för ett barn som har sökt asyl

Vuxna är vuxna och barn är barn.

Föräldrar är föräldrar trots att de har varit tvungna att lämna sitt land och söka asyl. Föräldrar är viktiga för barn.

Att vara asylsökande är ingen normal situation – man har kommit till ett nytt land och sökt asyl (skydd). Ingen väljer att lämna sitt land frivilligt för att söka asyl – men skälen är inte alltid tillräckliga för att få uppehållstillstånd.

Barn är olika individer, precis som vuxna. Barn bär på frågor, vissa frågor om sin situation medan andra går och tänker på frågorna och vågar inte fråga.

Som vuxen fyller du en viktig roll. Du är en person som kan vägleda och stödja det asylsökande barnet i den situation som barnet befinner sig i.

Du kan läsa denna broschyr tillsammans med barnet. Ni kan tillsammans gå igenom de olika stegen som man tar sig igenom när man är asylsökande.

Om du har frågor får du gärna kontakta oss.

www.migrationsverket.se

En viktig vuxen kan vara

- mamma
- pappa
- annan vårdnadshavare
- god man
- släkting
- lärare
- kurator
- personal på Migrationsverket
- person från en frivilligorganisation.

Här hittar du mer information och andra organisationer som kan hjälpa dig

BRIS, Barnens rätt i samhället, är en organisation som arbetar för barns rättigheter.
www.bris.se

IM står för Individuell Människohjälp. IM är en organisation som arbetar med att förhindra fattigdom och utanförskap.
www.manniskohjalp.se

Rädda Barnen är en organisation som arbetar för barns rättigheter. De har en gratis stödtelefon för ensamkommande barn – du kan prata på arabiska, dari, engelska, pashto, somaliska, svenska och tigriska. Numret är 0200-77 88 20.
www.raddabarnen.se
www.raddabarnen.se/helpline

Barnombudsmannen granskar rättigheter för barn på flykt.
www.barnombudsmannen.se

Röda Korset är en organisation som arbetar med att skydda och hjälpa människor som behöver det. Om du vill, hjälper de även till med att leta efter dina föräldrar eller släkt.
www.rodakorset.se

Information Sverige är en portal för nyanlända i Sverige. Här kan du få information om hur det svenska samhället fungerar när det gäller till exempel bostad, utbildning och sjukvård.
www.informationsverige.se

Kollpåsoc.se är en webbplats med information om dina rättigheter och möjligheter till stöd från socialtjänsten.
www.kollpasoc.se

Filmen "Vad händer nu?" är för dig som är ensamkommande barn i Sverige och som bor på ett boende eller i familjehem. I filmen får du veta vad som kommer att hända den första tiden i Sverige, vilka personer du kan möta och hur asylprocessen går till. Du kan se filmen ensam eller tillsammans med en vuxen.
www.youtube.com/c/socialstyrelsen

Boken "Välkomna Hit" hjälper dig att lära känna den svenska kulturen och det svenska samhället.
www.migrationsverket.se/Om-Migrationsverket/Fakta-om-migration/Informationsmaterial.html

RFSL arbetar för homosexuellas, bisexuellas, transpersoners och queers rättigheter. RFSL Newcomers arbetar med asylsökande och nyanlända.
www.rfsl.se/verksamhet/newcomers/asyl/

Youmo är din ungdomsmottagning på internet. Här kan du läsa om sex, hälsa och relationer på flera olika språk.
www.youmo.se

